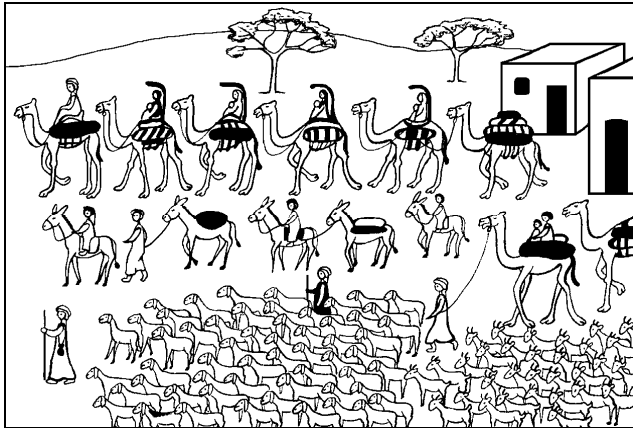

Kitayyib 8

Yaakhuub wa beetah

Titre en français : Livret 8 « Jacob et sa famille »

Texte source : d'après Genèse chapitres 29 – 33, 35

En langue arabe du Tchad

Idée et illustrations : Barbara Jost

Texte biblique © Alliance Biblique du Tchad, BP 1291, N'Djaména

Première édition, 2012 : 1000 exemplaires

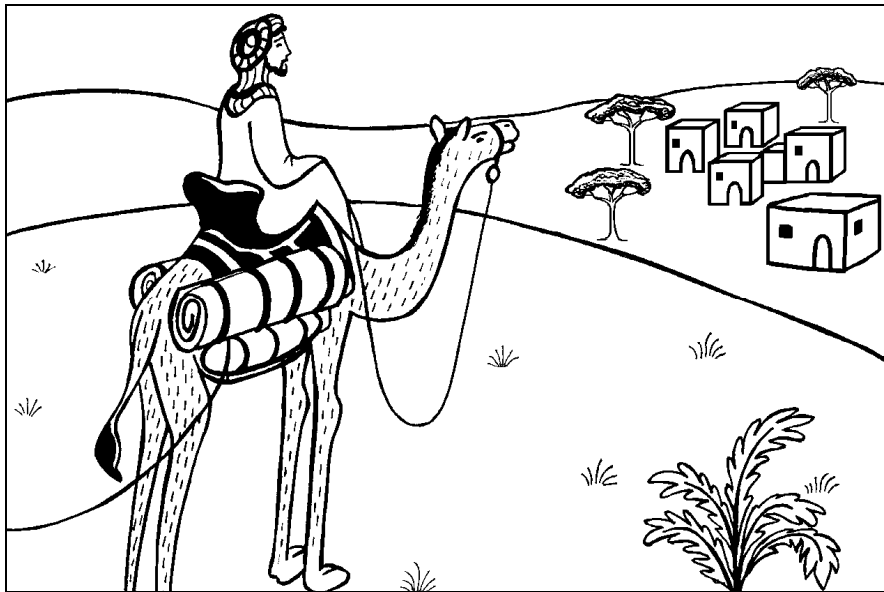
Kitayyib 8
Yaakhuub wa beetah

min Tawraat Muusa
Al-juzu al-awwal : Kitaab al-Takwiin

Aayaat min al-fusuul 29 - 33 wa 35

Eglise Evangélique au Tchad WEC
BP 127 N'Djaména, Tchad
2012

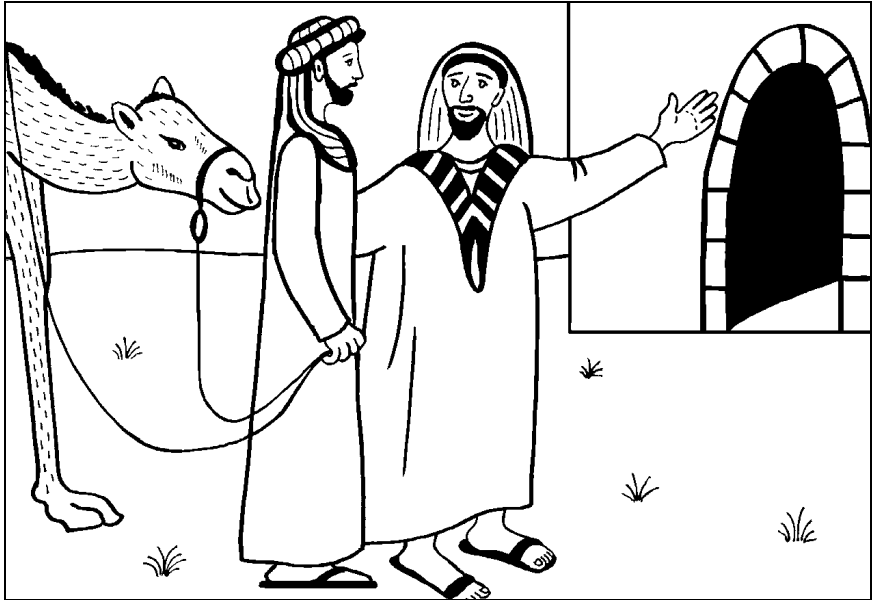
Yaakhuub wileed Isaakh macha balad al-sabaah le yalga beet
Laabaan. Wa Laabaan hu khaalah wa saakin fi hillit Harraan.
Wa wakit wasal, ligi biir fi l-khala. Wa Yaakhuub gaal le
l-ru'yaan : Ya akhwaani, intu min ween ?
Wa humman gaalo leyah : Aniina min Harraan.
Wa hu gaal leehum : Ta'arfu Laabaan wileed Naahuur ?
Wa humman gaalo : Aywa na'arfuuh.
Wa hu gaal : Hu gaa'id aafe ?
Wa raddo leyah : Aafe. Wa diihiya bineeytah Raahiil jaaye be
l-khanam.
Wa Yaakhuub ooraaha le Raahiil kadar hu min ahal abuuha
wa hu wileed Rifga.
Wa tawwaali hi jarat khabbarat abuuha.

Wa wakit Laabaan simi' be l-khabar hana Yaakhuub wileed akhtah, khalaas jara laagaah hadanah wa habbaah wa waddaah beetah.

Wa Yaakhuub hajja le Laabaan be kulla cheyy al-kaan leyah.

Wa Laabaan gaal : Akiid ! Inta da, wileed bitt ammi. Inta min dammi wa lahami !

Wa Laabaan indah banaat itneen, al-kabiire usumha Leeya
wa l-sakhayre usumha Raahiil.

Wa Leeya choofha da'iif laakin Raahiil daggaha sameh wa
jamiile marra waahid.

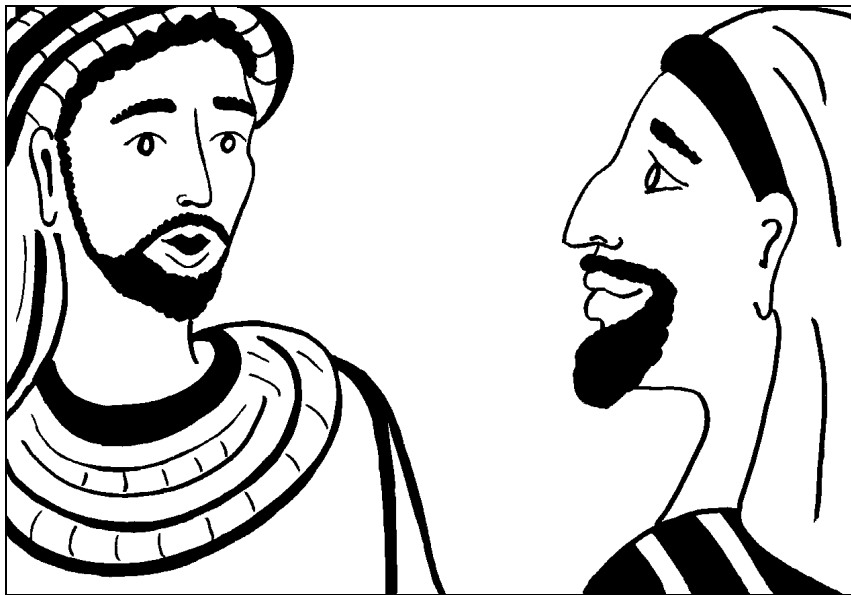

Wa Yaakhuub ga'ad ma'a Laabaan muddit chahar.

Wa ba'ad da, Laabaan gaal leyah : Achaan inta min ahali bas takhdim leyi saakit walla ? Ooriini maahiyyak kam.

Wa Yaakhuub yiriidha le Raahiil wa gamma gaal : Ana nakhdim leek sab'a sana achaaan naakhud Raahiil, bineeytak al-sakhayre.

Wa Laabaan gaal leyah : Nantiiha leek inta akheer min nantiiha le naadum aakhar. Khalaas agood ma'aayi.

Wa be misil ke Yaakhuub khadam sab'a sana achaan yaakhud Raahiil. Wa l-siniin dool faato leyah ajala ke bas min hubbah leeha al-katiir.

Wa ba'ad da, Yaakhuub gaal le Laabaan : Antiini marti !
Al-wakit tamma le nichiiha aruus.

Khalaas, Laabaan azam kulla naas al-hille wa sawwo al-aruus.
Laakin be fi l-leel Laabaan chaal bineeytah Leeya wa waddaaha le Yaakhuub wa hu dakhil beeha.

Wa be fajur, Yaakhuub irif kadar di Leeya !

Khalaas, gamma gaal le Laabaan : Da chunu al-sawweetah leyi da ? Ma le Raahiil bas ana khadamt leek ? Maala khachcheetni ?

Wa Laabaan gaal leyah : Da ma fi aaditna kadar nantu al-sakhayre gubbaal al-kabiire. Wa hassa' da, kammil al-usbuu' da ma'a l-kabiire di wa ba'adeen nantuuk al-sakhayre kula. Wa takhdim leyi battaan sab'a siniin aakhariin.

Wa Yaakhuub khassad wa tamma al-usbuu' hana l-iris ma'a
Leeya wa ba'ad da, Laabaan antaah bineeytah Raahiil kula le
yichiilha aruus. Wa Yaakhuub dakhil fi Raahiil kula.

Wa laakin hu habbaaha le Raahiil ziyaada min Leeya.

Wa Yaakhuub khadam sab'a siniin battaan le Laabaan.

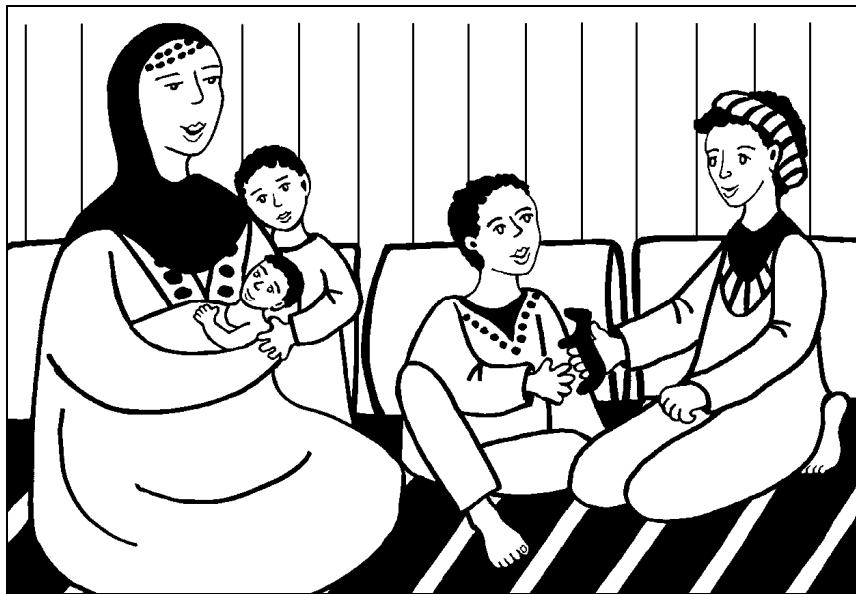
Wa wakit Allah chaaf kadar Leeya ma maryuuda, antaaha iyaal laakin Raahiil aagre.

Wa Leeya bigat khalbaane wa wildat wileed wa sammatah Ra'uubiin, ma'anaatah « Allah chaaf ta'abi ».

Wa Leeya khilbat battaan wa wildat wileed wa gaalat : Allah simi' kadar ana ma maryuuda. Wa sammatah Chim'uun, ma'anaatah « hu simi' ».

Wa wildat battaan wileed wa gaalat : Hassa' da khalaas raajli yinlawi foogi. Achaan da bas, sammoooh Laawi, ma'anaatah « lawiya ».

Wa battaan kula wildat wileed wa gaalat : Fi l-marra di nachkur Allah. Wa sammatah Yahuuza, ma'anaatah « chukur ». Wa ba'ad da, wigfat min al-waaluuda.

Wa wakit Raahiil chaafat kadar hi ma wildat le Yaakhuub,
gammat nandalat fi akhutha wa gaalat le Yaakhuub : Antiini
iyaal ! Kan ma ke da, ana numuut !

Wa Yaakhuub gamma zi'il foogha wa gaal leeha : Ana Allah
ya dahartiki al-waaluuda ?

Wa Raahiil gaalat leyah : Diihiya khaddaamti Bilha. Adkhul
beeha wa hi talda wa ana nirabbiikum wa beeha hi bas, ana
kula nalga iyaal.

Wa khaddaamitha bigat khalbaane wa jaabat wileed.

Wa Raahiil sammatah Daan, ma'anaatah « Allah hakam
leyi ». Wa khaddamitha battaan jaabat wileed aakhar.

Wa Raahiil sammatah Naftaali, ma'anaatah « ana haarabt
akhti wa annasart ».

Wa wakit Leeya chaafat kadar hi wigfat min al-waaluuda, hi kula chaalat khaddaamitha Zilfa wa dafa'atha le Yaakhuub achaan tabga leyah sirriye.

Wa khaddaamit Leeya jaabat wileed le Yaakhuub.
Wa Leeya gaalat : Al-sa'aada jaatni !
Wa l-wileed sammatah Gaad, ma'anaatah « al-sa'ad ».

Wa Zilfa khaddaamit Leeya jaabat battaan wileed le Yaakhuub.
Wa Leeya gaalat : Aywa ! Ana farhaane !
Wa hi sammatah Acheer, ma'anaatah « al-farah ».

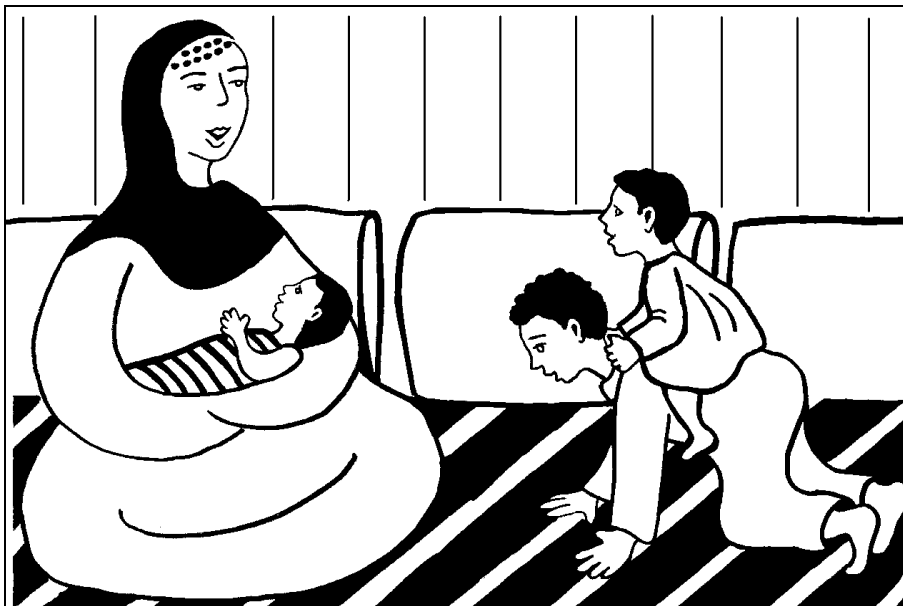
Wa battaan al-Rabb simi' kalaam hana Leeya. Wa hi bigat khalbaane wa wildat wileedha al-khaamis le Yaakhuub.
Wa gaalat : Al-Rabb antaani ajur, ana al-anteet khaddaamti le raajli.

Wa hi sammatah Yassaakar, ma'anaatah « ajur ».

Wa Leeya bigat battaan khalbaane wa wildat wileedha al-saadis le Yaakhuub. Wa gaalat : Al-Rabb antaani hadiyya samha ! Wa fi l-marra di raajli yaskun ma'aayi achaan ana jibt leyah sitte awlaad.

Wa hi sammatah Zabuluun, ma'anaatah « yaskun ».

Wa fi l-akhiir jaabat bineeye wa sammatha Diina.

Wa fi l-akhiir, al-Rabb fakkar le Raahiil wa khibil su'aalha wa razakhaaha be l-waaluuda.

Wa hi bigat khalbaane wa jaabat wileed wa gaalat : Al-Rabb sallaani min al-ihaana.

Wa hi sammatah Yuusuf, ma'anaatah « yiziid ».

Wa gaalat : Allah yiziidni wileed aakhar.

Wa wakit Raahiil wildat Yuusuf, Yaakhuub gaal le Laabaan :
Khalliini nigabbil baladi. Hassa' da, antiini awiini wa iyaali
al-fi chaanhum ana khadamt leek. Nichiilhum wa namchi.
Wa inta zaatak ta'arif adiil al-khidime al-ana sawweetha
leek.

Wa Laabaan gaal leyah : Ya wileedi, asma'ni. Ana irift kadar
ana bigiit siid al-maal be sababak inta, wa Allah baarakaani
achaanak inta. Ooriini maahiyyak wa nikaffiik.

Wa Yaakhuub radda leyah : Ma tantiini cheyy. Laakin kan tikhassid be l-kalaam al-nuguulah leek da, ana nasrah leek battaan be khanamak wa nahfadhum.

Al-yoom namchi fi lubb maalak wa ni'azzil kulla l-khanam al-rugut wa l-duro' wa kulla l-dawaayin al-zurug min khanamak. Wa ni'azzil min inzeek kulla l-rugut wa l-duro'.
Wa dool bas yabgo maahiyyi.

Wa ambaakir kan inta macheet chift khanami wa ligiit fooghum loon aakhar, da illa ana saragtah. Wa be da, ta'arif kadar ana saafi walla la.

Wa Laabaan gaal : Sameh. Ana khassadt be kalaamak da.

Wa laakin fi nafs al-yoom Laabaan gamma azzal al-tuyuus al-rugut wa l-induhum siihaan, wa l-inze al-duro' wa l-rugut, wa kulla l-khanam al-induhum bayaad, wa l-dawaayin al-zurug. Wa antaahum le iyaalah. Wa Laabaan ba''adhum min Yaakhuub be talaata yoom hana ruwaakha.

Wa Yaakhuub gaa'id yasrah be l-khanam al-faddalo.

Wa laakin Yaakhuub chaal mataarig khudur nagga girifhum wa sawwa fooghum siihaan. Wa bakaan waahid, yikhalliib be girfah achaan yabgo rugut. Wa waktu al-anaati huuyal wa l-dukuur yihiiju wa yaju yacharbo almi, hu yukhutt al-mataarig al-rugut fi l-hiitaan, bakaan al-khanam yaju yacharbo foogah. Wa khalaas, al-khanam yi'achchuru jamb al-mataarig al-rugut wa yijuubu iyaal rugut wa duro' wa induhum siihaan. Wa kan le l-dawaayin, Yaakhuub yukhuttuhum taraf wa yiwajjihhum ale l-kubchaan al-rugut wa ale kulla l-kubchaan al-zurug hana Laabaan.

Wa be misil ke, Yaakhuub sawwa leyah maal wa ma khallaahum khalbato ma'a khanam hana Laabaan.

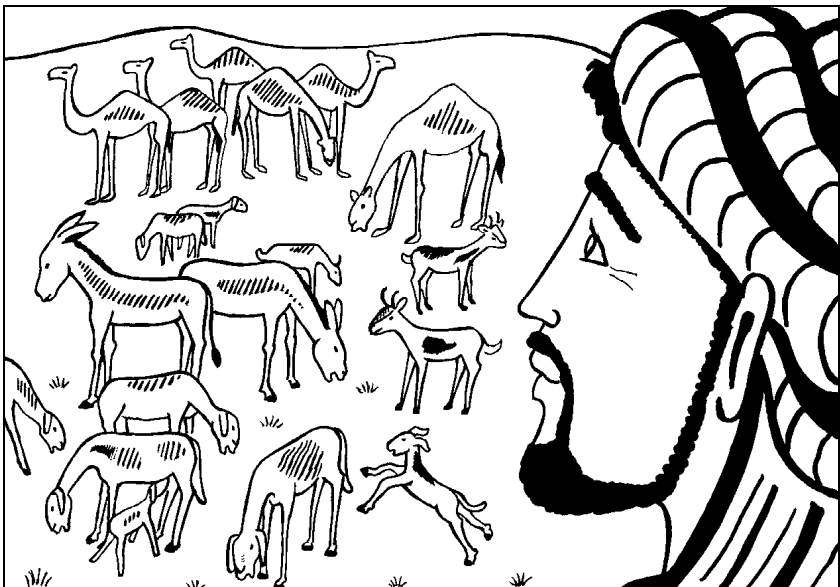

Wa be misil da, Yaakhuub bigi siid al-maal be ziyaada. Indah bahaayim katiir wa khaddaamiin wa khaddaamaat wa indah jumaal wa hamiir.

Wa ba'ad da, Yaakhuub simi' kalaam hana awlaad Laabaan al-buguulu : Yaakhuub chaal kulla maal abuuna wa be maal abuuna bas hu bigi khani.

Wa Yaakhuub chaaf haal hana Laabaan alkhayyarat leyah, ma misil awwal.

Wa khalaas, Allah gaal le Yaakhuub : Gabbil fi balad abbahaatak bakaan al-wildook foogah wa ana nukuun daayman ma'aak.

Wa Yaakhuub rassal le awiinah Raahiil wa Leeya yamchu yalgooh fi l-kadaade, bakaan bahaayimah.

Wa gaal leehum : Ana chift wijihi abuuku khayyar leyi, ma misil awwal. Wa intu zaatku ta'arfu kadar ana khadamt le abuuku be niye waahide. Wa be da kula, abuuku khachchaani wa baddal maahiyyi achara marraat. Wa laakin al-Rabb daharah ma yisawwi leyi cheyy fasil wa chaal bahaayim abuuku wa antaahum leyi ana achaan hu chaaf kulla cheyy al-Laabaan gaa'id yisawwini.

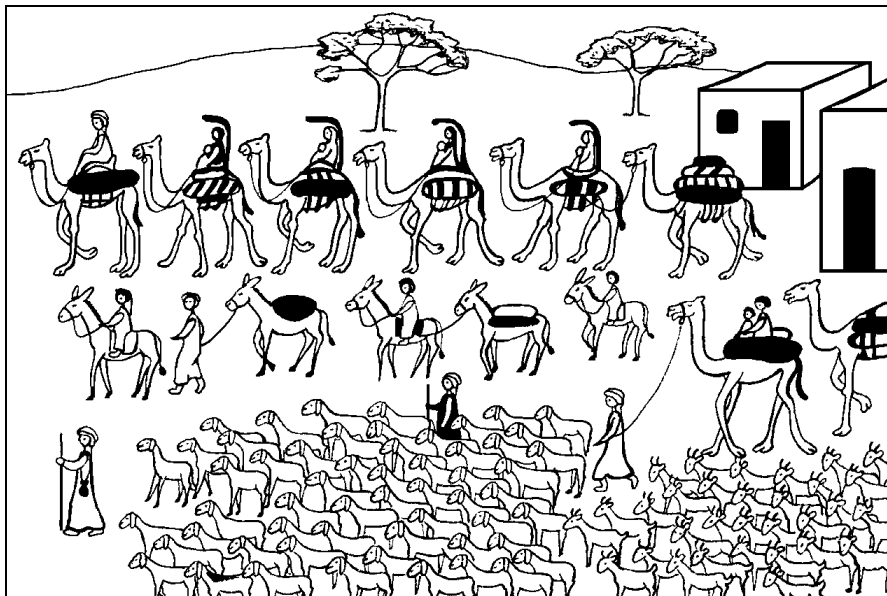

Wa Yaakhuub gaal battaan : Wa hassa' da, malak Allah gaal leyi fi l-ru'ya : Ana Ilaah Beet-Iil, bakaan al-inta cakkeet leyi hajar wa sabbeet foogah dihin wa aahadtini foogah. Hasa' da, gumm ! Amrug min al-balad di wa amchi fi balad abbahaatak.

Raahiil wa Leeya raddo leyah wa gaalo : Aniina wa la indina gisim wa la warasa fi beet abuuna. Kan ma ke da, maala hu sawwaana misil al-ajnabiyaat wa baa'aana wa akal kulla tamanna ? Wa hassa' da, kulla l-maal al-Rabb chaalah min abuuna da, bigi leena wa le iyaalna. Achaan da sawwi kulla cheyy al-Rabb amaraak beyah.

Wa khalaas, Yaakhuub gamma chaal iyaalah wa awiinah wa rakkabaahum fi jumaal. Wa chaal kulla l-bahaayim wa kulla l-maal al-ligaah fi l-bakaan da wa gamma maachi le abuuH Ishaakh fi balad Kan'aan.

Wa hu rassal naas giddaamah achaan yamchu le akhuuh Isuu. Wa ba'ad da, humman gabbalo wa gaalo leyah : Aniina lammeena ma'a akhuuk Isuu wa hu zaatah jaayi le yigaabilak. Wa indah ma'aayah urbumiya raajil !

Wa wakit Yaakhuub simi' al-kalaam da, khoof chadiid dakhil leyah wa gamma gassam al-naas al-gaa'idiin ma'aayah wa l-khanam wa l-bagar wa l-jumaal ale majmuu'ateen. Wa gaal fi galbah : Kan Isuu lamma ma'a al-majmuu'a al-waahide wa darabaaha kula, al-majmuu'a al-aakhara tanja.

Wa gaal : Ya Rabb abuu Ibraahiim wa Rabb abuu Ishaakh !
Ya Allah ! Inta al-gult leyi : Gabbil baladak fi bakaan ahalak
wa nisawwi leek al-kheer. Wa ana sakhayyar giddaam
al-kheer wa l-amaan al-inta anteetah leyi ana abdak. Achaan
wakit ana chaggeet bahar al-Urdun, ma indi cheyy illa
asaayti. Wa hassa' daahu indi majmuu'ateen.
Nachhadak tinajjiini min akhuui Isuu achaan ana khaayif hu
yaji yaktulna ana wa l-awiin wa l-iyaal. Laakin inta zaatak
gult leyi : Nisawwi leek al-kheer wa nisawwi zurriiytak
katiire misil al-ramla hana l-bahar al-naadum ma yagdar
yahsibha min al-katara.

Wa Yaakhuub chaal min al-maal al-ja beyah le yigaddimah hadiyya le akhuuh Isuu. Wa l-maal da miiteen anzaay wa ichiriin tees wa miiteen na'aje wa ichiriin kabich wa talaatiin naaga be iyaalhum wa arba'iin bagara wa achara toor wa ichiriin humaara wa achara humaar.

Wa amman al-bahaayim dool le khaddaamiinah wa gaal lehum : Gaddumu giddaami.

Achaan hu fakkar wa gaal : Khalli nidalli galbah be l-hadiyya al-machat giddaami di achaan ba'adeen kan gaabalna ma'aayah wiih be wiih kula, akuun yigaabilni be farah.

Wa be fi leel, Yaakhuub faddal wiheedah. Wa raajil waahid ja saara'ah lahaddi gariib sabaah. Wa wakit al-raajil irif kadar hu ma yagdar yakhalbah fi l-suraa' da, gamma darabah le Yaakhuub fi wirkah wa wirkah marag.

Wa gaal : Khalliini namchi achaan al-wata gariib ti'asbih.

Wa Yaakhuub gaal leyah : Kan ma baaraktini ana ma nikhalliik tamchi abadan.

Wa l-raajil sa'alah gaal leyah : Usmak yaatu ?

Wa hu gaal : Usmi Yaakhuub.

Wa l-raajil gaal : Ba'ad al-yoom ma yinaaduuk Yaakhuub, khalli yinaaduuk Israa'iil ma'anaatah saara' ma'a l-Rabb.

Achaan inta saara't ma'a l-Rabb wa ma'a l-naas wa inta annasart.

Wa Yaakhuub sa'al al-raajil wa gaal leyah : Min fadlak ooriini usmak.

Wa l-raajil gaal : Maala tas'alni min usmi ?

Wa fi l-bakaan da, baarakah le Yaakhuub.

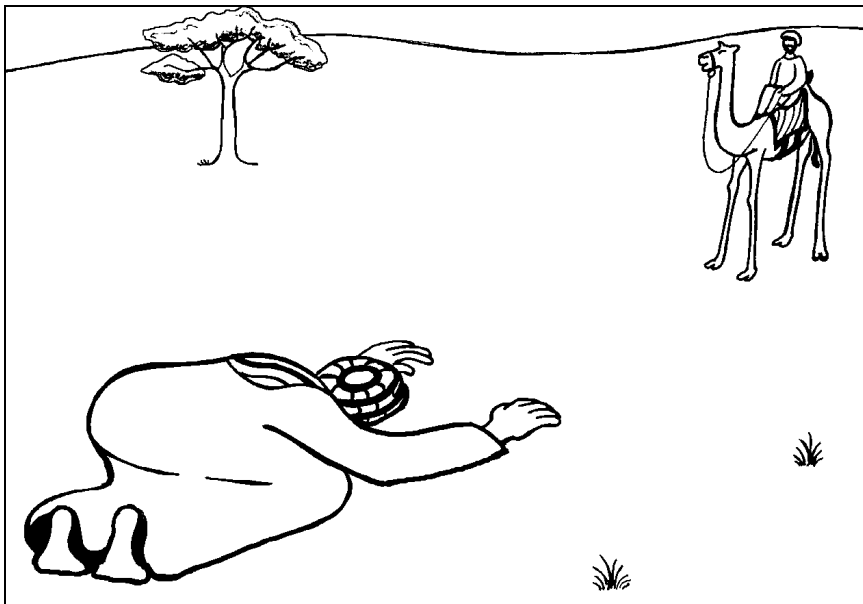
Wa Yaakhuub samma al-bakaan da Faniyil, ma'anaatah « wiih al-Rabb ». Wa gaal : Ana chift al-Rabb wiih be wiih wa ana niijiit min al-moot.

Wa l-harraay tala'at leyah wakii Yaakhuub faat min al-bakaan da. Wa hu gaa'id yadla' min wirkah.

Wa Yaakhuub rafa' raasah wa chaaf akhuuh Isuu jaayi be
urbumiya raajil ma'aayah.

Wa fi l-bakaan da, hu gassam iyaalah ambeen Leeya wa
Raahiil wa khaddaamaatah al-itneen wa gaddam
giddaamhum wa sajad fi l-ard sab'a marraat lahaddi garrab
le akhuuh.

Wa Isuu jara laagaah le akhuuh, hadanah wa habbaah wa humman al-tineen ke gammo bako.

Wa ba'ad da, Isuu rafa' raasah wa chaaf al-awiin wa l-iyaal wa gaal : Dool yaatumman al-ma'aak ?

Wa Yaakhuub gaal : Di l-rahma al-Rabb antaaha leyi ana abdak.

Wa Isuu gaal : Tidoor tisawwi chunu be kulla l-maal al-ana laageetah ?

Wa Yaakhuub gaal : Kan inta radyaan beyi akhbal hadiiyti al-gaddamtaha leek. Ana min chift wijhak da, misil chift wijih al-Rabb ahaan inta ridiit leyi. Wa hassa' da, akhbal minni hadiiyti al-gaddamtaha leek ahaan al-Rabb antaani ni'ima wa indi kulla cheyy.

Wa Yaakhuub hannasah wa khalaas Isuu khibil.

Wa khalaas min al-bakaan da, Yaakhuub wa aayiltah gammo macho. Wa wakit humman lissaahum chiyya ba'iidiin min hillit Afraata, Raahiil taalagat. Wa waaluuditha bigat gaasiye.

Wa wakit al-talaga assaratha, al-wallaada gaalat leeha : Ma takhaafe, da kula wileed aakhar battaan.

Wa laakin Raahiil garrabat le l-moot. Wa achaan da, sammat al-wileed da Ban-Uuni, ma'anaatah « wileed hizni ».

Wa laakin abuuuh sammaah Banyaamiin, ma'anaatah « wileed zeenaayti ».

Wa Raahiil maatat wa dafanooha fi derib hillit Afraata.

Wa khalaas, Yaakhuub wisil bakaan abuuuh Ishaakh. Wa da l-bakaan al-Ibraahiim wa Ishaakh sakano foogah ajaanib.

Wa Ishaakh, abu Isuu wa Yaakhuub, umrah bigi tawiil wa aach miya wa tamaaniin sana wa chayyab. Wa maat wa lihig abbahaatah.

Wa khalaas, awlaadah Isuu wa Yaakhuub dafanooh.

